

NIEUW IN DE STEINERSCHOOL

beroepsvoorbereidend en beroepsonderwijs volgens de steinerpedagogie

nieuwsbrief B-stroom & BSO DUURZAAM WONEN – nr. 2 – 10 mei 2008

Korte ontstaansgeschiedenis

De eerste graad B (zevende en achtste klas) is in *De Es* in Berchem in 2006 gestart. Deze klassen zijn er voor leerlingen die graag in de steinerschool blijven, maar ofwel geen diploma lager onderwijs hebben, ofwel zich willen voorbereiden op secundair beroepsonderwijs (vanaf de tweede graad).

De twee pioniersjaren – 2006-07 en 2007-08 – zijn bijna afgelopen: dat was zowel voor de leerlingen als voor de leraren als voor de inrichtende school een heel leerzaam proces van vernieuwing, leren via het handelen en maximale flexibiliteit. De eerste graad heeft een oriënterend karakter, waarin de leerlingen worden aangemoedigd een eigen (beroeps)keuze te maken. Tegelijk wordt heel veel kunstzinnig gewerkt, ook in de twee beroepsvelden die in het tweede jaar (achtste klas) op het programma staan. Naast deze kunstzinnige verruiming, werden de beroepsvelden 'verzorging en voeding' en 'schilderen en decoratie' ook uitgebreid naar respectievelijk de zorg voor leef- en woonsituatie, de zorg voor textiel en het werken met hout. We leggen ook de nadruk op ecologie, duurzaamheid en bouwbiologie in alles wat met de woning-inrichting en reiniging te maken heeft.

BSO: DUURZAAM WONEN

Het einde van de eerste 8ste klas BVL is al in zicht en dus moest er verder gebouwd worden aan de B-stroom. Tijdens het schooljaar 2007-2008 is er intensief gewerkt aan de voorbereiding van de in alle opzichten totaal nieuwe studierichting DUURZAAM WONEN.

Dit vergde een aparte erkenning van de overheid, maar ook binnen de mondiale beweging van de steinerpedagogie is het gegeven van een voltijdse beroepsopleiding geheel nieuw. We konden ons weliswaar laten inspireren door een aantal internationale voorbeelden, studies en dergelijke, maar heel veel van het inhoudelijk studie- en voorbereidingswerk moest op eigen kracht gebeuren.

Daarnaast lag er ook veel concreet en praktisch werk op de plank. Na een lange maar vruchteloze zoektocht naar een geschikte locatie in het Antwerpse werd voor de Lierse steinerschool gekozen als vestiging voor de BSO-stroom. Vanaf dan is de voorbereiding ervan in een stroomversnelling terechtgekomen: inrichting lokalen, fondsenwerving, aanwerving van leraren, ... In september 2008 starten we!

zorg

eerst doen,
dan denken

VEILIGE OMGEVING

werkend leren

verzorgen

decoratie

koken

leren in, door en
buiten de school

lerend werken

leren samenwerken
en
samen leren

kunstzinnig
handelen

tuinbouw

HOUTBEWERKING

EHBO

'energiesnoeien'

sociale
vaardigheden

groen

hout

ontwerpen

behangen

schilderen

metaal

wonen

tuin

7B en 8 Beroepsvoorbereidend leerjaar in De Es

«Tegenover alles wat het kind vanuit zijn verleden meeneemt, past bij de opvoeder de innerlijke stemming van de eerbied. Bij alles wat naar de toekomst verwijst, past innerlijk enthousiasme. Bij dat wat het kind in het hier en nu meemaakt, past het beschermende gebaar. Dat zijn de drie grondstemmingen, drie grondhoudingen in de ziel van de opvoeder, die het mogelijk maken iedere leersituatie gedifferentieerd tegemoet te treden.»

Rudolf Steiner

In de klassen 7B en 8 BVL beginnen we de dag met praktijklessen. Ze worden zo opgebouwd dat er stelselmatig leervragen kunnen ontstaan, waardoor de leerlingen vanuit het handelen de overgang naar het denken, het rekenen, het theoretisch leren kunnen maken. Werkend leren en lerend werken wisselen elkaar zo organisch mogelijk af. De leraar speelt in op de positieve ervaringen van de kinderen en zoekt herkenningpunten vanuit hun vertrouwde leefwereld, zodat hij deze als aanknopingspunten kan gebruiken voor het leren. Minstens even belangrijk is het creëren van een veilige omgeving, die de noodzakelijke rust biedt om de leerlingen de kans te geven om nieuwe kennis en vaardigheden volgens een eigen ritme te verwerven of zich daar op zijn minst voor 'open' te stellen. Een ideale dag verloopt volgens onderstaand ritme:

• 08.35 – 10.25	werkend leren	vroege ochtendperiode	handelen	praktische vorming
• 10.50 – 12.30	lerend werken	late ochtendperiode	denken	theoretische vorming
• 13.20 – 15.00	verwerken	namiddagperiode	voelen	kunstzinnige vorming

Elk kind in 7B en 8 BVL komt met een individuele leervraag, vaak bepaald door een meervoudige leerproblematiek. Het leerkrachtenteam in het algemeen en de zorgleerkracht(en) in het bijzonder buigen zich wekelijks over de leernoden van elk kind en stellen een handelingsplan op. Bij voorkeur wordt de hulp aan elk kind verstrekt in klassikaal verband. Ook al worden bepaalde opdrachten en oefeningen in hoofdzaak uitgewerkt voor een bepaald kind, toch is het zeer zinvol de gehele klasgroep erbij te betrekken. De sociale interactie en concentratie die daar uit voortkomt, bevorderen de ontwikkeling van elk kind. Wanneer een kind zeer specifieke begeleiding nodig heeft biedt men hulp buiten de klascontext.

De B-stroom is voornamelijk bedoeld voor die kinderen die geen attest van de basisschool behaalden. Zij behalen dit attest alsnog nadat zij slagen in het 1ste leerjaar B (bij ons dus 7de klas). De jongeren die deze twee jaren doorlopen hebben, kunnen daarna terecht in de beroepsrichting naar hun keuze. Zij die binnen de steinerpedagogie hun beroepsopleiding willen voortzetten, kunnen overstappen naar het eerste jaar van de tweede graad 'Duurzaam wonen' (9de klas), een nieuwe studierichting die in de Steinerschool van Lier wordt georganiseerd (zie hiernaast).

werken in de keuken in 8BVL

Lessenaanbod in 7B

- 3u Nederlands
- 3u Wiskunde
- 3u Maatschappelijke vorming
- 3u Natuurwetenschappen
- 6u Artistieke opvoeding
- 2u Lichamelijke opvoeding
- 1u Cultuurbeschouwing
- 2u Frans
- 1u Beweging en expressie
- 1u Projectweek
- 8u Technologische opvoeding:
 - informatica
 - voeding
 - schilderen & grafische kunsten
 - verzorging
 - tuinbouw
 - houtbewerking

Lessenaanbod in 8BVL

- 4u Nederlands/toneel
- 3u Wiskunde
- 3u Maatschappelijke vorming
- 2u Natuurwetenschappen
- 2u Artistieke opvoeding
- 2u Lichamelijke opvoeding
- 1u Cultuurbeschouwing
- 2u Frans
- 1u Projectweek
- 7u Verzorging en voeding
- 7u Schilderen en decoratie

Informatie & inschrijvingen

Middelbare Steinerschool De Es
Diksmuidelaan 225
2600 Berchem
03/281 19 65
info@de-es.be
www.de-es.be

9de klas Duurzaam Wonen in Lier

«Wat hier werd geschetst, is het steeds zichtbaarder worden van de bewustzijnsziel in de economie. Overal wordt duidelijk hoe het menselijk handelen minder en minder door normen en regels wordt gestuurd. In de plaats daarvan komt het individu dat steeds opnieuw en in elke situatie op eigen kracht het juiste moet vinden.»

Michael Brater

In de nieuwe studierichting 'Duurzaam Wonen' wordt door middel van een ver doorgedreven geïntegreerd praktisch, theoretisch en kunstzinnig onderwijs een opleiding vormgegeven die mikt op ondernemingszin, ecologisch bewustzijn, verantwoord en zelfstandig handelen, gebaseerd op een palet van ervaringen en inzichten.

Ver verwijderd van de traditionele 'lage dunk' die men in onze maatschappij van het beroepsonderwijs doorgaans heeft, willen we bewust en radicaal hoge eisen stellen inzake discipline, creativiteit, teamgeest, oplossingsgerichtheid en -bekwaamheid. Dat willen we bereiken door de traditionele hokjesmentaliteit te doorbreken: geen schotten tussen de vakken meer, geen collectieve normen en 'iedereen over dezelfde kam', maar individuele doelstellingen, zelfevaluatie van leerlingen, aangevuld met kritische reflecties van de leerkrachten.

De trekker van het BSO-project in Lier wordt Marcus Van Besouw, voltijds klasleraar en verantwoordelijk voor de samenhang van de lessen en voor het bereiken van de doelstellingen. Marcus Van Besouw is een zeer ervaren leraar in de ASO-steinerpedagogie, waarin hij zich vooral heeft toegelegd op tuinbouw, lichamelijke opvoeding, aardrijkskunde en ervaringsgerichte werkweken. Hij heeft een brede menskundige achtergrond, is uitermate vertrouwd met de steinerpedagogie, en weet zich als geen ander te verbinden met alle leerlingen, zonder onderscheid, maar met bijzondere aandacht voor jongeren met leer- en andere moeilijkheden.

Marcus zal worden bijgestaan door vakleraren die door jarenlange ervaring grondig beslagen zijn in zeer diverse technieken inzake bouw en decoratie. De kunstzinnige component van de opleiding wordt mede verzorgd door ervaren leraren uit de Steinerschool van Lier. Zij breiden hun opdracht in het ASO uit met enkele uren in de nieuwe studierichting van het BSO.

De leerlingen van 'Duurzaam Wonen' worden in Lier opgenomen in de grote groep van de bovenbouwleerlingen – doelbewust willen we geen enkele vorm van segregatie tussen ASO- en BSO-leerlingen. Ze volgen hetzelfde dagritme, krijgen les in de vorm van periodes/projecten, hebben dezelfde vakantiedagen, gaan in dezelfde 'open weken' op buitenschoolse activiteit enzovoort. Op termijn willen we – in de mate van het mogelijke, en voor zover de reglementering dit toelaat – ook gemeenschappelijke projecten voor ASO en BSO op poten zetten. Het is onze overtuiging dat we op die manier aan duurzame sociale vorming doen!

Het project 'Duurzaam Wonen' is een initiatief van de Scholengemeenschap van Secundaire Steinerscholen, waartoe naast de zes vestigingen van de Middelbare Steinerschool Vlaanderen ook de Parcivalschool en de Hiberniaschool in Antwerpen behoren. Meer bepaald is het de Initiatiefgroep BSO (INIBSO) die het project gedurende minstens vier jaar zal blijven begeleiden. Deze groep staat in voor de leerplannen, voor de plannen voor de derde graad (elfde en twaalfde klas), voor de financiële planning en voor de kwaliteitsbewaking. Hij is samengesteld uit volgende personen: Griet Van Raemdonck, Kamiel Van Herp, Herman Meyvis, Wim Foquet, Werner Govaerts en Eric Heirman. Zij zijn allen op een of andere manier al jarenlang bij de steinerschoolbeweging betrokken als initiatiefnemers, projectdragers en/of in leidinggevende functies.

nieuwe deur in het schrijnwerkerslokaal

Informatie & inschrijvingen

Middelbare Steinerschool Lier
Mallekotstraat 43
2500 Lier

INFORMATIE: 03/491 80 19
bso@steinerscholen.be
www.steinerscholen.be

INSCHRIJVINGEN: 03/491 80 10
msv.lier@belgacom.net
www.steinerschoollier.be

Participeren in Antroposofie

«Wijs een willekeurig gebied aan je ziet dat er hoogstaand werk wordt verricht als er mensen bezig zijn die zijn geïnspireerd door de antroposofie.»

Frans Ruyter (Motief, juli-aug. 2004)

Men zegt vaak dat eigen lof stinkt. Maar wat Frans Ruyter schrijft over de kwaliteit van de antroposofische werkgebieden, klopt helemaal. Filmsterren als Julia Roberts willen alleen nog make up van *Dr. Hauschka*: die druipt er immers niet af na een uurtje draaien in de verzengende hitte van de Mojavewoestijn. En bovendien is hij weldadig voor de huid.

Op heel wat blinde wijnproeverijen en dito wedstrijden, van Parijs tot in Wenen, zijn het de biologisch-dynamische wijnen die steeds meer prijzen wegkapen. Volgens wijnimporteur Antoon De Paepe zijn de bd-wijnen de enige waarbij je nog echt de “terroir” de biodynamie noch de bodem, zelf kunstmatig worden bewerkt. Bij de viering van 50 jaar steiner-Janssens, directeur-generaal Departement Onderwijs, lovenwaarmee hijzelf het nochtans (gehad). De steinerscholen zijn schap volgens hem het “zout op en hun vertegenwoordigers ge-engagement waarbij hun sterke argumenten worden gestaafd.»

pedagogie in België sprak Guy voor het basisonderwijs van het de woorden voor een beweging regelmatig aan de stok heeft in het Vlaamse onderwijsland de patatten”: «De steinerscholen tuigen steeds van een stevig standpunten met even sterke

INDIVIDUELE INITIATIEVEN

Andere toepassingsgebieden we maar aan de euritmie, de schap of de idee van de asso-voorlopig nog moeilijker voet ook compleet af van wat indivi-
inzet kunnen opbrengen om een
Geen enkele overheid noch enige andere economische of culturele organisatie zal hen daarbij ondersteunen, tenzij ze zelf een antroposofische signatuur heeft.

van de antroposofie – denken fenomenologische natuurwetenschappelijke economie – krijgen aan de grond. Het hangt dan duele mensen aan energie en nieuw initiatief te realiseren.

ONDERSTEUNING DOOR HET FONDS PIANTRO

Precies om nu en in de toekomst nieuwe, waardevolle initiatieven de nodige armslag te geven, werd het Fonds PiAntro opgericht (= Participeren in Antroposofie). Het Fonds verzamelt schenkingen en bouwt op die manier een (klein) vermogen op. Vanuit dit vermogen wil PiAntro bijvoorbeeld de nieuwe studierichting Duurzaam Wonen ondersteunen.

Het is immers zo dat deze studierichting weliswaar opgericht wordt door en binnen een erkende en gesubsidieerde steinerschool, maar de regels zijn dat een school maar wordt gesubsidieerd op basis van het aantal leerlingen van het vorige schooljaar. Als er dus ineens een hele groep leerlingen bijkomt, zoals nu voor de nieuwe BSO-studierichting het geval is, dan blijft die pioniersgroep haar hele studieloopbaan ongesubsidieerd – de subsidies beginnen pas te lopen vanaf de tweede groep leerlingen ...

piAntro
participeren in antroposofie
fonds beheerd door de Koning Boudewijnstichting

Uw hulp is welkom !

Alle schenkingen op rekening **000-0000004-04** van de Koning Boudewijnstichting, met de vermelding **R20460 Fonds PIANTRO - BSO**, komen rechtstreeks ten goede van de ondersteuning van deze nieuwe studierichting! Voor schenkingen vanaf € 30 ontvangt men een fiscaal attest.

INFORMATIE: www.piantro.be of info@piantro.be